

P9_TA(2021)0113

Správy o Kosove za obdobie 2019 – 2020

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. marca 2021 o správach Komisie o Kosove za obdobie 2019 – 2020 (2019/2172(INI))

(2021/C 494/13)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Dohodu o stabilizácii a pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Kosovom na strane druhej, ktorá nadobudla platnosť 1. apríla 2016,
- so zreteľom na európsky program reforiem pre Kosovo, ktorý sa začal 11. novembra 2016 v Prištine, ako aj na spustenie druhého európskeho programu reforiem v októbri 2020,
- so zreteľom na rámcovú dohodu s Kosovom o účasti na programoch Únie, ktorá nadobudla platnosť 1. augusta 2017,
- so zreteľom na závery predsedníctva po zasadnutí Európskej rady v Solúne 19. – 20. júna 2003,
- so zreteľom na vyhlásenie zo Sofie, ktoré sa konalo v rámci samitu EÚ – západný Balkán 17. mája 2018, a na tzv. agendu priorít zo Sofie,
- so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 z 10. júna 1999, na poradné stanovisko Medzinárodného súdneho dvora (MSD) z 22. júla 2010 k otázke súladu jednostranného vyhlásenia nezávislosti Kosova s medzinárodným právom a na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. 64/298 z 9. septembra 2010, ktorou sa uznal obsah stanoviska Medzinárodného súdneho dvora a privítala pripravenosť EÚ uľahčiť dialóg medzi Srbskom a Kosovom,
- so zreteľom na prvú dohodu o zásadách upravujúcich normalizáciu vzťahov medzi vládami Srbska a Kosova z 19. apríla 2013, na dohody z 25. augusta 2015 a na prebiehajúci dialóg o normalizácii vzťahov, ktorý sprostredkúva EÚ,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2020/792 z 11. júna 2020, ktorým sa mení jednotná akcia 2008/124/SZBP o misii Európskej únie na podporu právneho štátu v Kosove (EULEX Kosovo) a predĺžilo trvanie misie do 14. júna 2021,
- so zreteľom na správy generálneho tajomníka OSN o činnostiach Dočasnej misie Organizácie Spojených národov v Kosove (UNMIK) vrátane najnovšej správy z 31. marca 2020 a správy o činnosti kosovských bezpečnostných síl (KFOR) zo 7. februára 2018,
- so zreteľom na berlínsky proces, ktorý sa začal 28. augusta 2014,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie spolupredsedov Parlamentného výboru pre stabilizáciu a pridružení EÚ – Kosovo v nadväznosti na šiestu schôdzu Parlamentného výboru pre stabilizáciu a pridružení EÚ – Kosovo, ktorá sa konala 14. februára 2019 v Štrasburgu,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. februára 2020 s názvom Posilnený proces pristúpenia – dôveryhodná perspektíva členstva v EÚ pre západný Balkán (COM(2020)0057),
- so zreteľom na závery Rady z 5. júna 2020 o posilnení spolupráce s partnermi zo západného Balkánu v oblasti migrácie a bezpečnosti,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. mája 2019 s názvom Oznámenie o politike rozširovania EÚ z roku 2019 (COM(2019)0260) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o Kosove za rok 2019 (SWD(2019)0216),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. októbra 2020 s názvom Oznámenie o politike rozširovania EÚ z roku 2020 (COM(2020)0660) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o Kosove za rok 2020 (SWD(2020)0356),

Štvrtok, 2021, marec 25

- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. októbra 2020 s názvom Hospodársky a investičný plán pre západný Balkán (COM(2020)0641) a na pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Usmernenia pre vykonávanie zelenej agendy pre západný Balkán zo 6. októbra 2020 (SWD(2020)0223),
  - so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 8. apríla 2020 s názvom Oznámenie o globálnej reakcii EÚ na COVID-19 (JOIN(2020)0011) a na oznámenie Komisie z 29. apríla 2020 s názvom Podpora západnému Balkánu v boji proti ochoreniu COVID-19 a pri obnove v období po pandémie (COM(2020)0315),
  - so zreteľom na posúdenie Komisie z 21. apríla 2020 týkajúce sa kosovského programu hospodárskych reforiem na roky 2020 – 2022 (SWD(2020)0065) a na spoločné závery dialógu o hospodárskych a finančných otázkach medzi EÚ a západným Balkánom a Tureckom, ktoré Rada prijala 19. mája 2020,
  - so zreteľom na záverečnú správu volebnej pozorovateľskej misie EÚ (ďalej len „EUEOM“) o predčasných parlamentných voľbách, ktoré sa konali 6. októbra 2019 v Kosove,
  - so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady zo 4. mája 2016, ktorý predložila Komisia a ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 539/2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Kosovo) (COM(2016)0277), a na legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 28. marca 2019, ktorým prijal návrh Komisie ako svoju pozíciu v prvom čítaní ⁽¹⁾,
  - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o tejto krajine,
  - so zreteľom na svoje odporúčanie z 19. júna 2020 Rade, Komisii a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku k západnému Balkánu po samite v roku 2020 ⁽²⁾,
  - so zreteľom na vyhlásenie zo Záhrebu prijaté počas samitu EÚ – západný Balkán, ktorý sa uskutočnil formou videokonferencie 6. mája 2020,
  - so zreteľom na spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu a samitu predsedov parlamentov krajín západného Balkánu, ktorý 28. januára 2020 zvolal predseda Európskeho parlamentu spolu s vedením parlamentov krajín západného Balkánu,
  - so zreteľom na samit EÚ – západný Balkán, ktorý sa konal 10. novembra 2020 v rámci berlínskeho procesu,
  - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A9-0031/2021),
- A. keďže Kosovo sa musí ako každá krajina, ktorá sa usiluje o vstup do Európskej únie, posudzovať na základe vlastných zásluh, pokiaľ ide o plnenie, vykonávanie a dodržiavanie súboru kritérií a spoločných hodnôt, ktoré sú podmienkou prístupu, a keďže harmonogram a postup prístupového procesu závisí od kvality potrebných reforiem a odhodlania pri ich vykonávaní;
- B. keďže Kosovo sa musí zamerať na základné reformy s cieľom riešiť štrukturálne nedostatky v oblasti právneho štátu, základných práv, fungovania demokratických inštitúcií a reformy verejnej správy, ako aj hospodárskeho rozvoja a konkurencieschopnosti;
- C. keďže Kosovo naďalej zápasí s politickou nestabilitou, najmä od predčasných parlamentných volieb, ktoré sa konali 6. októbra 2019; keďže koniec Kurtiho vlády odhalil niekoľko štrukturálnych záležitostí vrátane nenáležitého zasahovania externých aktérov do činnosti vlády a parlamentu Kosova, nezávislosti ústavného súdu, a nejednoznačnosti, pokiaľ ide o zákonnosť hlasovania o vláde;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2019)0319.

⁽²⁾ Prijaté texty, P9_TA(2020)0168.

Štvrtok, 2021, marec 25

- D. keďže v poslednom čase je koordinácia medzi transatlantickými aktérmi nedostatočná, ale s nadchádzajúcou vládou USA prídu nové príležitosti na lepšiu spoluprácu;
- E. keďže Kosovo je jedinou krajinou západného Balkánu, ktorej občania potrebujú víza na cestu do schengenského priestoru, hoci všetky kritériá liberalizácie vízového režimu sú od roku 2018 splnené;
- F. keďže tieňová ekonomika v Kosove bráni celkovému rozvoju životaschopného hospodárstva krajiny;
- G. keďže Kosovo musí zvýšiť svoje úsilie v boji proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti a musí vybudovať silné, koherentné a nezávislé inštitúcie na vyriešenie týchto záležitostí;
- H. keďže bývalý prezident Hashim Thaçi odstúpil 5. novembra 2020, aby sa pred špecializovanými komorami Kosova v Haagu zodpovedal z vojnových zločinov a zo zločinov proti ľudskosti; keďže 30. novembra 2020 bola obžaloba proti Thaçimu potvrdená; keďže Vjosa Osmani, predsedníčka kosovského národného zhromaždenia, je úradujúcou prezidentkou Kosova;
- I. keďže Kosovo dosiahlo pokrok v prispôbovaní svojho právneho rámca *acquis* EÚ, musí však zvýšiť úsilie a zdroje, aby mohlo účinne vykonávať nové zákony a pravidlá odhodlanejším a vážnejším spôsobom vo všetkých oblastiach politiky;
- J. keďže podľa vlády Kosova uznalo nezávislosť Kosova 117 krajín vrátane 22 z 27 členských štátov EÚ;
- K. keďže pandémia ochorenia COVID-19 predstavuje bezprecedentnú záťaž pre systémy zdravotníctva, hospodárstva a sociálnej ochrany Kosova a jasne preukázala, že EÚ a západný Balkán musia naďalej riešiť spoločné výzvy spoločne;
- L. keďže EÚ zmobilizovala finančnú podporu pre krajiny západného Balkánu vo výške viac ako 3,3 miliardy EUR s cieľom riešiť bezprostrednú krízu v oblasti zdravia a zmierniť sociálno-ekonomický dosah pandémie ochorenia COVID-19 v regióne;
- M. keďže EÚ je najväčším poskytovateľom pomoci a podpory Kosovu na zmiernenie hospodárskych a sociálnych dôsledkov pandémie ochorenia COVID-19; keďže Kosovo dostalo 5 miliónov EUR na okamžitú podporu zdravotníctva, 63 miliónov EUR na podporu svojej sociálnej a hospodárskej obnovy, prostriedky z fondov pomoci vo výške 60 miliónov EUR a makrofinančnú pomoc vo výške 100 miliónov EUR;
- N. keďže hospodársky a investičný plán pre západný Balkán uľahčí dlhodobú obnovu po pandémii ochorenia COVID-19, čím sa podporí hospodársky rozvoj a reformy v regióne;
- O. keďže Kosovo dostáva prostriedky z Nástroja predvstupovej pomoci (ďalej len „IPA II“), pričom na obdobie rokov 2014 – 2020 mu bolo orientačne pridelených celkom 602,1 milióna EUR, a keďže Kosovo musí v tejto súvislosti ešte zlepšiť svoju absorpčnú kapacitu;
- P. keďže spolupráca EÚ so západným Balkánom prekračuje rozmer spolupráce s ktorýmkoľvek iným partnerom a je dôkazom vzájomného strategického záväzku;

Záväzok v súvislosti s rozšírením

1. víta pretrvávajúci a dôrazný záväzok Kosova pokročiť na svojej ceste do Európy a urýchliť reformy, ako aj silnú podporu, ktorú prejavuje kosovské obyvateľstvo európskej integrácii, a jeho európskej identity;
2. vyjadruje poľutovanie nad obmedzeným pokrokom vo vykonávaní prvého európskeho programu reforiem, pričom uznáva záväzok vlády pristúpiť k rozsiahlemu reformnému procesu, ako je stanovené v druhom európskom programe reforiem; vyzýva kosovské orgány, aby prevzali zodpovednosť za tento proces, preukázali väčšiu politickú vôľu a posilnili administratívne kapacity s cieľom zlepšiť vykonávanie reforiem súvisiacich s EÚ;
3. vyjadruje obavy v súvislosti so zrušením ministerstva pre európsku integráciu a vyzýva vládu Kosova, aby štruktúry zrušeného ministerstva úplne a riadne začlenila do úradu predsedu vlády, ako je stanovené v nedávno schválenom nariadení o organizačnej štruktúre úradu predsedu vlády, a aby zabezpečila, že sa novej štruktúre poskytne primeraná úroveň spôsobilosti a zodpovednosti, ktorá umožní zabezpečiť riadnu koordináciu a riadenie integračného procesu;

Štvrtok, 2021, marec 25

4. víta pokojný a usporiadaný priebeh predčasných parlamentných volieb 6. októbra 2019 a 14. februára 2021, vyjadruje však znepokojenie nad nedostatkom súťaže, slobody výberu a prejavu v komunite kosovských Srbov, ako aj nad problémami spojenými s hlasovaním mimo Kosova; zdôrazňuje, že je dôležité zaoberať sa všetkými zistenými nedostatkami a odporúčaniami misie EUEOM; očakáva, že všetky politické sily budú rešpektovať demokratickú kultúru a vôľu kosovských občanov pri zostavovaní novej vlády a voľbe nového prezidenta;
5. vyjadruje poľutovanie nad tým, že po voľbách Kosovo naďalej zápasí s politickou nestabilitou, a v tejto súvislosti vyzýva všetky politické sily v Kosove, aby zreformovali politický systém prostredníctvom ústavných zmien s cieľom zlepšiť právnu istotu a proces zostavovania nových vlád;
6. víta skutočnosť, že Komisia vo svojej správe o Kosove za rok 2020 potvrdila svoje vyhodnotenie schopnosti Kosova využívať prínosy liberalizácie vízového režimu, a vyzýva Radu, aby urýchlene pristúpila k prijatiu bezvízového režimu pre občanov Kosova; v tejto súvislosti pripomína, že Kosovo naďalej spĺňa všetky kritériá stanovené v pláne liberalizácie vízového režimu, čo Komisia od júla 2018 konzistentne potvrdzuje;
7. berie na vedomie, že Rada v roku 2020 ešte stále nedokázala prijať liberalizáciu vízového režimu pre Kosovo; zastáva názor, že liberalizácia vízového režimu zlepši stabilitu a priblíži Kosovo k EÚ tým, že sa uľahčí cestovanie a podnikanie; konštatuje, že izolácia kosovských občanov má vplyv na vykonávanie programov EÚ a že absencia rozhodnutia Rady pripravuje občanov Kosova o naliehavo potrebné príležitosti, oslabuje dôveryhodnosť EÚ a mohlo by mať dosah na dialóg medzi Belehradom a Prištinou;
8. vyzýva členské štáty EÚ, aby preukázali odhodlanie pokračovať v rozširovaní a v tejto súvislosti presadzovali účinnejšiu politiku informovania občanov EÚ; vyzýva Komisiu a úrad EÚ v Kosove, aby zintenzívnili úsilie o propagovanie úlohy, podmienok a prínosov užšieho partnerstva medzi EÚ a Kosovom;
9. víta rozhodnutie kosovskej vlády zrušiť clá na dovoz zo Srbska a z Bosny a Hercegoviny, čo umožnilo obnoviť dialóg, ktorý sprostredkúva EÚ;
10. berie na vedomie podpísanie dohôd o normalizácii hospodárskych vzťahov medzi Kosovom a Srbskom 4. septembra 2020 vo Washingtone; vyjadruje však poľutovanie nad ustanoveniami v jej znení, ktoré od Kosova požadujú, aby sa prestalo uchádzať o členstvo v medzinárodných organizáciách; víta opätovnú angažovanosť USA a zdôrazňuje, že treba, aby EÚ a Spojené štáty americké posilnili svoje partnerstvo a koordináciu na západnom Balkáne; zdôrazňuje, že transatlantická spolupráca je dôležitým faktorom stability v regióne, a podčiarkuje vedúcu úlohu EÚ ako sprostredkovateľa v procese normalizácie vzťahov medzi Kosovom a Srbskom;
11. vyjadruje poľutovanie nad otvorením veľvyslanectva Kosova v Izraeli v Jeruzaleme, čo je v rozpore s pozíciou Európskej únie k riešeniu izraelsko-palestínskeho sporu založenému na existencii dvoch štátov;
12. uznáva významný prínos medzinárodných bezpečnostných síl KFOR a zúčastnených štátov k zachovaniu bezpečného a chráneného prostredia, a slobode pohybu pre všetkých občanov Kosova, ako aj k uľahčeniu euroatlantickej integrácie západného Balkánu;
13. požaduje vytvorenie nových príležitostí viesť s krajinami západného Balkánu politický dialóg a dialóg o politike na vysokej úrovni prostredníctvom pravidelných samitov EÚ – západný Balkán a intenzívnejších ministerských kontaktov; vyzýva na aktívne zapojenie a primerané začlenenie krajín západného Balkánu do Konferencie o budúcnosti Európy;

Demokracia a právny štát

14. víta pokrok v prispôbovaní právneho rámca v oblasti právneho štátu vrátane zákona o disciplinárnej zodpovednosti sudcov a prokurátorov a zákona o mediácii, ako aj zavedenie elektronického systému správy prípadov a centrálného registra trestov; vyjadruje však poľutovanie nad nízkou úrovňou vykonávania;
15. vyzýva kosovské orgány, aby zintenzívnili úsilie o presadzovanie právnych predpisov v prospech svojich občanov a aby zabezpečili lepšiu koordináciu rôznych programov v oblasti právneho štátu podporovaných rôznymi darcami vrátane vypracovania celkovej revízie a následnej stratégie pre celé odvetvie právneho štátu;

Štvrtok, 2021, marec 25

16. zdôrazňuje potrebu zintenzívniť boj proti korupcii a vyjadruje vážne znepokojenie nad zrušením osobitnej protikorupčnej pracovnej skupiny v rámci kosovskej polície; zdôrazňuje, že na účinný boj proti korupcii je potrebná silná politická vôľa, a vyzýva kosovské orgány, aby preukázali odhodlanie bojovať proti korupcii na všetkých úrovniach;
17. nalieha vyzýva vládu, aby vytvorila a udržiavala silné a špecializované subjekty, ktoré budú bojovať proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii, a vyzýva na ukončenie akýchkoľvek zmien v orgánoch presadzovania práva a protikorupčných inštitúciách, ktoré vychádzajú zo záujmov politických strán;
18. vyzýva Kosovo, aby zlepšilo vykonávanie svojich regulačných opatrení týkajúcich sa zaistenia, konfiškácie a vymáhania majetku a právoplatných odsúdení v prípadoch korupcie na vysokej úrovni, organizovanej a finančnej trestnej činnosti, prania špinavých peňazí a financovania terorizmu vrátane opatrení pozastavenia výkonu funkcie verejných činiteľov obžalovaných z takýchto trestných činov a aby zaistilo, že nebude dochádzať k zásahom do operačných činností orgánov presadzovania práva a prokuratúry;
19. vyjadruje znepokojenie nad tým, že napriek primeranému normatívnemu rámcu kosovský justičný systém naďalej oslabujú nedostatky v oblasti zodpovednosti, problémy týkajúce sa transparentnosti a politické zasahovanie; vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom konkrétnych výsledkov v boji proti organizovanej trestnej činnosti a očakáva väčší pokrok v zlepšovaní výsledkov vyšetrovaní a stíhania prípadov korupcie na vysokej úrovni a organizovanej trestnej činnosti vrátane prípadov obchodovania s ľuďmi a obchodovania s drogami, ako aj počítačovej kriminality;
20. víta, že kosovská súdna rada prijala opatrenia, ktoré pomáhajú obmedziť vonkajšie zasahovanie, ako aj neprípustné ovplyvňovanie súdnych konaní; víta tiež zvýšenie počtu uverejnených konečných rozsudkov súdov; domnieva sa, že sú potrebné ďalšie opatrenia na zabezpečenie väčšej nezávislosti a odpolitizovania súdnictva a na ukončenie neprimeraného zasahovania do pozorne sledovaných významných kauz;
21. vyzýva Kosovo, aby zabezpečilo, že finančné a audítorské správy o financovaní politických strán budú neustále k dispozícii a že v prípadoch potreby sa budú uplatňovať sankcie; konštatuje tiež, že je potrebné zlepšiť finančný dohľad a zodpovednosť podnikov vo verejnom vlastníctve; víta v tejto súvislosti návrh nového zákona o financovaní politických strán a nabáda zhromaždenie Kosova, aby prijalo právny rámec upravujúci financovanie politických strán v súlade s odporúčaniami Benátskej komisie;
22. zdôrazňuje, že výber a vymenovanie na vysoké rozhodovacie pozície vo verejnej službe a v podnikoch vo verejnom vlastníctve naďalej vyvoláva veľké obavy, a konštatuje, že vymenúvanie na takéto pozície sa musí uskutočniť podľa spravodlivého a súťažného postupu založeného na zásluhách; uznáva úsilie kosovskej vlády, ktoré preukázala podpísaním memoránd o porozumení so Spojeným kráľovstvom o dohľade nad týmto procesom; opakuje svoju výzvu na dosiahnutie pokroku a jasného politického záväzku, pokiaľ ide o reformu verejnej správy, čo možno dosiahnuť, ak bude napredovať vykonávanie príslušných právnych predpisov;
23. víta zlepšenie organizácie práce kosovského parlamentu a riadenia plenárnych schôdzí na základe jeho rokovacieho poriadku; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že uznášaniaschopnosť nie je často dosiahnutá, a nad pretrvávajúcimi zdržaniami v parlamentných prácach, čo je obzvlášť škodlivé v procese prijímania balíka pomoci v súvislosti s pandémiou;
24. vyjadruje poľutovanie nad tým, že kosovský parlament nedokázal prijať na prvý raz druhý balík na obnovu hospodárstva, zdôrazňuje význam politickej stability a vyzýva parlament a vládu, aby spolupracovali v duchu konstruktívnosti a dodržiavali osvedčené parlamentné postupy;
25. oceňuje úsilie Kosova v boji proti radikalizácii, terorizmu a násilnému extrémizmu, a to aj pokiaľ ide o zastavenie odlivu zahraničných bojovníkov; zdôrazňuje, že je potrebné vynaložiť ďalšie úsilie na riešenie financovania terorizmu, ako aj na rehabilitáciu a reintegráciu zahraničných bojovníkov;
26. vyzýva na aktívnu regionálnu spoluprácu a lepšiu koordináciu a výmenu informácií medzi bezpečnostnými službami Kosovskej republiky a EÚ a jej členských štátov s cieľom bojovať proti potenciálnym teroristickým činnostiam; nalieha vyzýva Kosovo, aby riešilo radikalizáciu na internete a vonkajšie extrémistické vplyvy, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby Kosovu v tomto dôležitom úsilí pomáhali;
27. vyjadruje znepokojenie nad úsilím tretích krajín podporovať radikalizáciu, najmä mladých ľudí, často prostredníctvom financovania alebo poskytovania značných zdrojov, napríklad vzdelávacím inštitúciám v Kosove, ktoré by mohli byť živnou pôdou pre radikalizáciu, a nad tým, že súčasná situácia súvisiaca s ochorením COVID-19 by mohla mať vzhľadom na zhoršujúcu sa hospodársku situáciu nepriaznivý dosah na úsilie o deradikalizáciu;

Štvrtok, 2021, marec 25

28. víta uzavretie pracovnej dohody medzi kosovskou políciou a Europolom, ktorá bude predstavovať základ rozšírenej spolupráce v boji proti terorizmu a extrémizmu, ako aj nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti, a vyzýva, aby sa táto dohoda čo najskôr vykonávala;
29. poukazuje na to, že podľa nedávnych odhadov majú kosovskí občania v držbe približne 250 000 nelegálnych zbraní; vyjadruje hlboké znepokojenie nad touto alarmujúcou situáciou, ktorá má negatívny vplyv na verejnú bezpečnosť; vyzýva kosovské orgány, aby zintenzívnili úsilie o riešenie tohto problému a zaviedli účinný program konfiškácie alebo dobrovoľného odovzdávania týchto zbraní polícii;
30. chváli Kosovo za nepretržitú a konštruktívnu spoluprácu v otázkach migrácie a za stále klesajúci počet žiadostí o azyl a readmisie občanov Kosova, ako aj dobrú spoluprácu kosovských orgánov v oblasti readmisie;
31. berie s uspokojením na vedomie prijatie nariadenia o integrácii cudzincov a vyzýva na jeho úplné vykonávanie; zdôrazňuje, že sú potrebné ďalšie opatrenia na zabezpečenie dostatočnej administratívnej kapacity a kapacity v oblasti presadzovania práva s cieľom riešiť migračné výzvy vrátane prevádzacstva migrantov;
32. opätovne potvrdzuje, že plne podporuje prácu špecializovaných komôr Kosova a úradu špeciálneho prokurátora, ktoré sú dôležitým dôkazom odhodlania Kosova uplatňovať zásady právneho štátu a ktorých práca je aj v záujme Kosova; zdôrazňuje, že je dôležité, aby špecializované komory mohli pokračovať vo svojej práci nezávisle bez vonkajšieho zasahovania; víta predĺženie mandátu špecializovaných komôr Kosova a ich činnosti v Haagu;
33. víta predĺženie mandátu misie EULEX a žiada Kosovo, aby s misiou EULEX a so špecializovanými komorami a špecializovanou prokuratúrou v plnej miere a v dobrej viere spolupracovalo; vyjadruje poľutovanie nad pokusmi o oslabenie mandátu misie EULEX; opätovne vyzýva misiu EULEX, aby zvýšila svoju účinnosť a dodržiavala najprísnejšie normy transparentnosti a prístup nulovej tolerancie korupcie;
34. víta prijatie zákona o prístupe k verejným dokumentom; odporúča ďalšie úsilie o zvyšovanie transparentnosti a lepšie monitorovanie verejných výdavkov, a to aj zlepšením systému verejného obstarávania;
35. víta kroky prijaté pri budovaní kapacít v oblasti kybernetickej bezpečnosti, najmä prijatím prvej národnej stratégie kybernetickej bezpečnosti; považuje za nevyhnutné zachovať túto energiu, aby bolo možné plnohodnotné presadzovanie legislatívnych iniciatív v tejto oblasti a riešiť nedostatok kvalifikovaných odborníkov v oblasti IKT a kybernetickej bezpečnosti;

Dodržiavanie základných slobôd a ľudských práv

36. konštatuje, že právny a inštitucionálny rámec Kosova vo všeobecnosti zaručuje ochranu ľudských, menšinových a základných práv; zdôrazňuje, že jeho vykonávanie je naďalej spojené s výzvami, najmä pokiaľ ide o jazykové práva vrátane viacjazyčného vysielania, ktorého absencia má vplyv na prístup menšinových komunit k informáciám a prejavila sa obzvlášť negatívne počas pandémie ochorenia COVID-19;
37. vyzýva Kosovo, aby zabezpečilo rovnaké a nediskriminačné štátne vzdelávanie v menšinových jazykoch a zaručilo prístup k oficiálnym dokumentom vo všetkých jazykoch v celom Kosove, ako aj rovnaké príležitosti, primerané zastúpenie v politickom živote, prístup k verejnej správe a súdnictvu;
38. vyzýva na väčšiu ochranu a začlenenie príslušníkov menšín vrátane Rómov, Aškaliiov, Egypťanov, Srbov, Bosniakov, Turkov a Goranov, ako aj osôb so zdravotným postihnutím a vysídlených osôb tým, že sa im poskytne primeraná zdravotná a sociálna ochrana, najmä počas pandémie ochorenia COVID-19 a vzhľadom na jej sociálno-ekonomické dôsledky;
39. naliehavo žiada väčšie úsilie bojovať proti diskriminácii a protirómskemu zmýšľaniu; je osobitne znepokojený sociálnou diskrimináciou komunit Rómov, Aškaliiov a Egypťanov, ich vylúčením z politického a sociálneho rozhodovania a pretrvávajúcim nedostatkom zdrojov a prístupu k pracovným príležitostiam, spravodlivosti, verejným službám, bývaniu, zdravotnej starostlivosti, kanalizačným systémom a tečúcej vode;
40. s poľutovaním konštatuje, že kosovské zhromaždenie ešte stále neposúdilo petíciu takmer 500 ľudí, ktorí sa historicky považujú za Bulharov, hoci bola v kosovskom zhromaždení zaregistrovaná v máji 2018; zdôrazňuje, že do druhého celoštátneho sčítania ľudu v Kosove, ktoré sa má konať v roku 2021, je potrebné doplniť kategóriu „Bulhari“;

Štvrtok, 2021, marec 25

41. konštatuje, že nie je zabezpečená finančná a redakčná sloboda verejnoprávneho vysielania; opakuje, že je potrebné zaručiť transparentnosť médií vrátane vlastníctva médií, ako aj nezávislosť médií, a tak zabezpečiť, že nebudú podliehať žiadnym politickým vplyvom; vyzýva na rýchle vymenovanie vedúceho Agentúry pre informácie a súkromie;
42. zdôrazňuje, že je potrebné zintenzívniť boj proti hrozbám a útokom na novinárov a skončiť s beztretnosťou v prípade týchto trestných činov; uznáva, že napriek týmto výzvam je sloboda prejavu zakotvená v ústave Kosova a že v krajine existuje pluralitné a živé mediálne prostredie;
43. podporuje zriadenie nadnárodného a viacjazyčného verejnoprávneho vysielacieho subjektu, ako je napríklad ARTE, ktorý by zjednocoval ľudí a podporoval mier a zmierenie medzi štátmi juhovýchodnej Európy;
44. vyjadruje poľutovanie nad rastúcim počtom prípadov typu SLAPP (strategická žaloba proti verejnej účasti), ktoré sa využívajú na ohrozovanie a stíhanie novinárov a jednotlivcov s cieľom umlčať ich a znemožniť verejnú diskusiu;
45. víta prijatie zákona o ochrane oznamovateľov a nabáda, aby sa prijali všetky právne predpisy potrebné na jeho účinné a efektívne vykonávanie; v tejto súvislosti vyzýva na rýchle vymenovanie komisára pre Agentúru pre informácie a súkromie;
46. vyjadruje znepokojenie nad dezinformačnými kampaniami na delegitimizáciu štátnosti Kosova; požaduje posilnenie európskej spolupráce s Kosovom na riešení dezinformácií a hybridných hrozieb, ktoré sa snažia ohroziť európsku perspektívu regiónu, ako aj boj proti regionálnym dezinformačným kampaniam, a to aj strategickjším vyzdvihovaním významu EÚ pre občanov v regióne;
47. pripomína silné prepojenie medzi slabými miestami v oblasti slobody médií a príležitosťami pre miestnych a zahraničných aktérov na manipuláciu s faktami a šírenie dezinformácií; vyzýva Komisiu a ESVČ, aby úzko spolupracovali na tomto prepojení a prekrývajúcich sa výzvach a zároveň podporovali vytvorenie centra excelentnosti v oblasti dezinformácií, ktoré bude zamerané na Balkán;
48. víta jednomyselné rozhodnutie parlamentu Kosovskej republiky z 25. septembra 2020, ktorým Dohovor Rady Európy o predchádzaní násilliu na ženách a domácomu násilliu a o boji proti nemu nadobudol priamy účinok; očakáva, že vláda Kosova začne urýchlene vykonávať obsah dohovoru a na tento účel poskytne potrebné zdroje a infraštruktúru;
49. víta prijatie kosovského programu pre rodovú rovnosť, ako aj prácu parlamentného klubu žien v kosovskom parlamente; vyzýva kosovské orgány, aby zvýšili úsilie o presadzovanie rodovej rovnosti a posilnili ekonomické postavenie žien, a to aj uprednostňovaním uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti a intenzívnejšej spolupráce s občianskou spoločnosťou vrátane organizácií žien, ako aj vytvorením prostredia, ktoré umožňuje lepšie zastúpenie žien na rozhodovacích pozíciách, a zabezpečením toho, aby školské učebnice nepotvrďovali stereotypy a diskrimináciu; v tejto súvislosti vyzýva na zapojenie žien do rokovacieho tímu zodpovedného za dialóg medzi Belehradom a Prištinou; rovnako žiada, aby EÚ podporila túto snahu a toto úsilie tým, že bude uvedené odporúčania sama dodržiavať;
50. vyjadruje znepokojenie nad mierou nečinnosti žien, a to aj z dôvodu pretrvávajúcej rodovej diskriminácie na trhu práce, a vyzýva kosovské orgány, aby zlepšili zapojenie žien do trhu práce; naliehavo vyzýva Kosovo, aby upravilo nové pracovnoprávne predpisy tak, že budú zahŕňať aj dovolenku, s cieľom zabrániť rodovej diskriminácii, pokiaľ ide o práva týkajúce sa materskej dovolenky, otcovskej dovolenky a rodičovskej dovolenky;
51. opätovne zdôrazňuje znepokojenie nad rozsahom domáceho a rodovo motivovaného násillia; víta v tejto súvislosti revíziu trestného zákona, ako aj zlepšenia uvedené v správe EULEX v súvislosti s určitými aspektmi riešenia prípadov sexuálneho násillia kosovskou políciou; konštatuje však, že absencia trestných stíhaní a tvrdých trestov, beztretnosť páchatel'ov, nedostatočné systémy sledovania a databázy prípadov, nedostatok primeraných zdrojov a služieb pre obeť (chránené bývanie, zdravotné strediská vykonávajúce vyšetrenie, post-traumatická podpora, poradenstvo), nevyriešená odborná príprava a inštitucionalizované protokoly pre zaobchádzanie v celom justičnom systéme sú stále znepokojujúce;

Štvrtok, 2021, marec 25

52. zdôrazňuje skutočnosť, že pandémia ochorenia COVID-19 mala škodlivý dosah na ženy a menšiny tým, že prehĺbila nerovnosť, zhoršila existujúce problémy vrátane zvýšeného výskytu domáceho násillia, a vyzýva kosovskú vládu a orgány, aby tieto záležitosti zohľadnili vo svojich reakciách na pandémiu;

53. víta prijatie zákona o ochrane detí ako významného kroku v oblasti ochrany práv detí v Kosove; zdôrazňuje význam boja proti násilliu páchanému na deťoch; zdôrazňuje, že na zabezpečenie jeho účinného vykonávania sú potrebné primerané finančné a ľudské zdroje; poukazuje na osobitnú potrebu riešiť pretrvávajúci problém detských a nútených sobášov, najmä v komunitách Rómov, Aškaliiov a Egyptanov, zavedením zákonného veku na uzavretie sobáša a zabezpečením primeraných opatrení zo strany inštitúcií presadzovania práva a justičných inštitúcií a podávania správ týmto inštitúciám;

54. víta pokrok v ochrane práv LGBTI osôb na legislatívnej a politickej úrovni; konštatuje však, že je potrebné vykonávať v plnej miere existujúci antidiskriminačný rámec, a vyzýva na riadne vyšetrenie prípadov trestných činov z nenávisti voči LGBTI osobám; vyzýva vládu, aby zahrnula partnerstvá osôb rovnakého pohlavia do projektu občianskeho zákonníka, ako ich zaručuje ústava krajiny;

55. oceňuje pokračujúce úsilie kosovských orgánov o posilnenie schopnosti občianskej spoločnosti zmysluplne prispievať k rozvoju politiky; vyzýva na ďalšie zlepšenie spolupráce medzi vládou a občianskou spoločnosťou a na zvýšenú účasť občianskej spoločnosti na tvorbe politík; opakuje potrebu väčšej zodpovednosti a transparentnosti verejného financovania občianskej spoločnosti;

56. vyjadruje znepokojenie nad nedostatočnou koordináciou medzinárodných darcov, na ktorú poukazuje niekoľko organizácií pôsobiacich v krajine; naliehavo vyzýva kosovskú vládu, aby prijala opatrenia s cieľom zabrániť zdvojeniu úsillia a zbytočnému prekrývaniu a aby účinnejšie riadila svoje vzťahy s medzinárodnými darcami;

57. oceňuje prácu odchádzajúceho ombudsmana pri podpore kultúry ľudských práv a víta zvýšený počet jeho odporúčaní, ktoré kosovské orgány vykonávajú, čo okrem iného účinne prispieva k predchádzaniu mučeniu a inému krutému, neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu;

Zmierenie a dobré susedské vzťahy

58. víta úsilie Kosova o udržiavanie konštruktívnych susedských vzťahov v celom regióne a o aktívne zosúladenie so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ (SZBP); víta angažovanosť Kosova v regionálnych iniciatívach a vyzýva na plnenie záväzkov z rôznych regionálnych rámcov, ktoré podporujú spoločný regionálny trh;

59. zdôrazňuje, že normalizácia vzťahov medzi Srbskom a Kosovom je prioritou a predpokladom pristúpenia oboch štátov k EÚ a mala by zásadný význam aj pre zabezpečenie stability a prosperity širšieho regiónu; berie na vedomie väčšie zapojenie oboch strán do dialógu sprostredkovaného EÚ a vyzýva na aktívnu a konštruktívnu účasť na dialógu, ktorý sprostredkúva EÚ a vedie jej osobitný zástupca s cieľom dosiahnuť komplexnú, udržateľnú a právne záväznú dohodu v súlade s medzinárodným právom;

60. opakuje svoju výzvu, aby sa v dobrej viere a včas napredovalo vo vykonávaní všetkých dosiahnutých dohôd vrátane urýchleného založenia združenia/spoločenstva obcí s väčšinou srbského obyvateľstva; vyzýva ESVČ, aby zaviedla mechanizmus na monitorovanie a overovanie vykonávania všetkých doteraz dosiahnutých dohôd a aby Európsky parlament pravidelne informovala o aktuálnom stave; opätovne v tejto súvislosti zdôrazňuje, že plne podporuje osobitného zástupcu EÚ pre dialóg medzi Belehradom a Prištinou Miroslava Lajčáka;

61. naliehavo vyzýva vlády Srbska a Kosova, aby sa zdržali akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli narušiť dôveru medzi stranami a ohroziť konštruktívne pokračovanie v dialógu; opätovne zdôrazňuje multietnickú povahu Kosova aj Srbska a to, že cieľom by v tomto regióne nemali etnicky homogénne štáty;

Štvrtok, 2021, marec 25

62. vyzýva Kosovo, aby riešilo pretrvávajúce vnútorné problémy týkajúce sa prístupu Kosova k dialógu, aby na účel rokovania vytvorilo osobitný tím, ako aj spoločnú rokovaciu platformu a dialóg medzi vládnu koalíciu a opozičnými stranami; zdôrazňuje, že dialóg medzi Belehradom a Prištinou musí prebiehať otvoreným a transparentným spôsobom a že úradníci, ktorí majú tento dialóg na starosti, by mali pravidelne uskutočňovať konzultácie s kosovským zhromaždením o jeho vývoji; vyzýva vládu, aby lepšie informovala občanov Kosova o výsledkoch dialógu;
63. konštatuje, že päť členských štátov EÚ zatiaľ Kosovo neuznalo, a opakuje svoju výzvu, aby tak urobili a opätovne potvrdili dôveryhodný európsky záväzok v súvislosti s procesom rozširovania; zdôrazňuje, že nezávislosť Kosova je nezvratná a že uznanie by prispelo k normalizácii vzťahov medzi Kosovom a Srbskom, posilnilo a upevnilo stabilitu regiónu, a uľahčilo integráciu oboch štátov do EÚ;
64. víta nedávne uznanie nezávislosti Kosova Izraelom v rámci dohôd podpísaných vo Washingtone, odsudzuje však kampaň Srbska za neuznanie Kosova, ktorá viedla k tomu, že viaceré krajiny toto uznanie odvolali;
65. oceňuje dobrú regionálnu spoluprácu medzi Kosovom a Srbskom v boji proti šíreniu pandémie ochorenia COVID-19 vrátane spolupráce medzi primátormi Severnej a Južnej Mitrovice a komunikácie medzi ministrami zdravotníctva;
66. vyjadruje poľutovanie nad tým, že most v Mitrovici nebol ešte sprístupnený pre všetku dopravu napriek dokončeniu renovačných prác; vyzýva srbské a kosovské orgány, aby podporovali medzilidské kontakty medzi miestnymi komunitami s cieľom posilniť dialóg, a to aj na mimovládnej úrovni; vyzýva Komisiu, ESVČ a Radu, aby podporili predsedu vlády a jeho tím v dialógu o vnútornom zmierení s kosovskými Srbmi, ktorý poskytne konkrétne bezpečnostné záruky a príležitosti na sociálno-ekonomickú integráciu;
67. konštatuje, že bezvízové cestovanie medzi Bosnou a Hercegovinou a Kosovom je nevyhnutným predpokladom rozšírenia regionálnej spolupráce;
68. víta úsilie Komisie o strategickejšie investovanie v západnom Balkáne využívaním osobitného hospodárskeho a investičného plánu; uznáva, že osobitný hospodársky a investičný plán má veľký význam, pokiaľ ide o podporu udržateľnej prepojenosti, ľudského kapitálu, konkurencieschopnosti a inkluzívneho rastu a posilňovanie regionálnej a cezhraničnej spolupráce; zdôrazňuje, že každá investícia musí byť v súlade s cieľmi Parížskej dohody a cieľmi EÚ v oblasti dekarbonizácie;
69. opakuje svoju podporu iniciatívy na zriadenie regionálnej komisie pre zistenie faktov o vojnových zločinoch a iných prípadoch závažného porušenia ľudských práv spáchaných na území bývalej Juhoslávie (RECOM); zdôrazňuje význam práce Úradu pre regionálnu spoluprácu mládeže (RYCO) a víta aktívnu účasť Kosova; opakuje, že je potrebné oslovit mladých ľudí zo severných obcí a integrovať ich do sociálno-ekonomických štruktúr krajiny;
70. požaduje väčšie úsilie pri vybavovaní žiadostí rodinných príslušníkov nezvestných osôb, otvorenie všetkých archívov súvisiacich s vojnovým obdobím a zverejnenie informácií o osobách, ktoré sú stále vedené na zozname nezvestných z kosovskej vojny v rokoch 1998 – 1999; naliehavo žiada vykonávanie stratégie kosovskej rady prokurátorov pre vojnové zločiny, ktoré stále vážne sťažujú politické záležitosti, nedostatok zdrojov a nedostatok medzinárodnej a regionálnej spolupráce;
71. zdôrazňuje význam informácií o pohrebiskách a vyšetrovaní a odsúdení všetkých vojnových zločínov, aby sa obetiam poskytla spravodlivosť; vyzýva Srbsko, aby vyšetrilo ostatky troch tiel, ktoré boli doteraz exhumované počas prehľadávania masového hrobu v obci Kizevak pri meste Raška neďaleko hraníc Kosova objaveného v novembri 2020 a ktoré sú považované za kosovských Albáncov;
72. chváli Kosovo za mierové spolužitie náboženských komunit a zdôrazňuje význam pokračujúcej ochrany kultúrneho dedičstva a vlastníckych práv všetkých náboženských komunit; nabáda kosovské orgány, aby využívali kultúrne dedičstvo ako prostriedok na spájanie rôznych komunit a účinnejšie podporovali mnohoetnické kultúrne a náboženské dedičstvo krajiny;
73. je znepokojený rastúcim trendom smerujúcim k jednojazyčnosti a nedostatočným chápaním rôznych jazykov kosovských komunit, najmä medzi mladými ľuďmi; zdôrazňuje preto, že je potrebné učiť sa jazyky iných komunit, zaviesť platformy na interakciu, prispôsobiť vzdelávací systém a riešiť nedostatočné zastúpenie menšinových komunit vo verejnej službe;

Štvrtok, 2021, marec 25

74. zdôrazňuje, že dlhodobá stabilita a prosperita Kosova naďalej závisí od rozvoja vzťahov medzi kosovskými Albáncami a kosovskými Srbmi a že všetky politické sily sú zodpovedné za dodržiavanie a podporu politickej kultúry založenej na tolerancii, začlenení a vzájomnom porozumení a rešpekte;

Hospodárstvo

75. konštatuje, že na boj proti rozsiahlej neformálnej ekonomike Kosova, ktorá predstavuje vážnu prekážku v rozvoji jeho súkromného sektora a ovplyvňuje schopnosť štátu poskytovať kvalitné verejné služby, je potrebná silná politická podpora, účinné vykonávanie a dôkladné monitorovanie;

76. vyzýva kosovské orgány a Komisiu, aby ďalej podporovali MSP s cieľom vybudovať životaschopné hospodárstvo Kosova;

77. zdôrazňuje potrebu urýchleného vykonávania aktívnych politík trhu práce vrátane zvyšovania úrovne zručností, odborného vzdelávania a odbornej prípravy na pracovisku s cieľom zvýšiť zamestnanosť zraniteľných skupín; zdôrazňuje, že systém odbornej prípravy a vzdelávania by sa mal zreformovať tak, aby dokázal reagovať na potreby práce a trhu, a vyzýva na zapojenie osôb patriacich k menšinovým skupinám do navrhovania a vykonávania opatrení v oblasti zamestnanosti; opätovne zdôrazňuje význam vytvárania ďalších príležitostí pre mladých ľudí a ženy;

78. vyjadruje vážne znepokojenie nad masívnou emigráciou vysokokvalifikovaných pracovníkov z Kosova a vyzýva na zavedenie komplexných sociálno-ekonomických opatrení na riešenie demografického poklesu; vyzýva Komisiu a krajiny západného Balkánu, aby vypracovali regionálnu stratégiu na riešenie pretrvávajúcej nezamestnanosti mladých ľudí tým, že sa bude riešiť nesúlad medzi vzdelávacím systémom a trhom práce, zlepší kvalita výučby, zabezpečí primerané financovanie aktívnych opatrení trhu práce a systémov odborného vzdelávania, ako aj primerané zariadenia starostlivosti o deti a predškolského vzdelávania;

79. vyzýva na výrazné zlepšenie vo vzdelávaní a v kvalite vzdelávania; naliehavo vyzýva Kosovo, aby sa usilovalo o dosiahnutie ďalšieho pokroku pri realizácii školskej reformy, poskytovanie potrebných učebných materiálov a správnych fyzických podmienok pre všetkých študentov, najmä riešením problémov s prístupom k vzdelávaniu počas súčasnej pandémie;

80. víta rozhodnutie Kosova zúčastňovať sa na tzv. minischengenskej iniciatíve ako prostriedku na zlepšenie dobrých susedských vzťahov a poskytnutie nových príležitostí občanom a podnikom Kosova;

81. víta skutočnosť, že aj Kosovo bude mať prospech z digitálneho jednotného trhu EÚ, a zdôrazňuje, že je potrebné investovať do digitalizácie ako spôsobu zlepšovania služieb pre občanov, minimalizovania digitálnej priepasti a zabezpečenia rovnakého prístupu k internetu, a to aj pre najzraniteľnejšie skupiny a vidiecke oblasti; berie na vedomie veľký potenciál digitalizácie pre rozvoj kosovského hospodárstva;

82. víta nadobudnutie účinnosti novej regionálnej dohody o roamingu podpísanej v apríli 2019 ako jasný príklad toho, ako môže regionálna spolupráca priniesť konkrétne prínosy pre občanov a podniky v regióne;

83. konštatuje, že pandémia zaťažuje systém zdravotnej starostlivosti; naliehavo vyzýva Kosovo, aby posilnilo sektor zdravotníctva s cieľom poskytovať všetkým občanom primerané a dostupné primárne zdravotnícke služby, najmä prostredníctvom sociálnych dávok založených na potrebách v prípade skupín, ktoré sú najviac postihnuté krízou spôsobenou ochorením COVID-19; konštatuje, že z Kosova odišiel veľký počet zdravotníckych pracovníkov, čo ďalej zhoršuje nedostatok zdravotníckych pracovníkov a má škodlivý dosah na systém zdravotnej starostlivosti;

84. konštatuje, že pandémia ochorenia COVID-19 zhoršila štrukturálne nedostatky, najmä v dôsledku zdržania pri prijímaní zákona o hospodárskej obnove, a naliehavo vyzýva kosovské orgány, aby vykonali účinné štrukturálne reformy na zmiernenie vplyvu pandémie a urýchlenie obnovy hospodárstva po kríze, a to aj riešením chýbajúceho verejného zdravotného poistenia, ako aj otázky rozdelenia právomocí medzi prezidentom a predsedom vlády pri riešení pandémie, ako sa preukázalo pri vyhlásení stavu núdze, ktorý umožnil zákaz vychádzania v celej krajine;

85. opakuje, že EÚ urýchlene zmobilizovala okamžitú podporu západnému Balkánu na riešenie núdzovej situácie v oblasti zdravia spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 a sociálno-ekonomického oživenia regiónu; berie na vedomie prijatie pomoci Kosovo prostredníctvom programov IPA 2019 a IPA 2020 vo výške viac ako 138 miliónov EUR, z ktorých bolo 50 miliónov EUR presmerovaných na riešenie sociálnych a hospodárskych dôsledkov prebiehajúcej krízy spôsobenej ochorením COVID-19 v krátkodobom a strednodobom horizonte;

86. zdôrazňuje význam európskej solidarity a vyzýva Komisiu, aby naďalej podporovala Kosovo a ostatné štáty západného Balkánu v ich úsilí o potlačenie pandémie; vyzýva Komisiu a Radu, aby začlenili Kosovo do spoločného obstarávania EÚ na nákup vakcín a aby občanom všetkých krajín západného Balkánu prideliť dostatočné množstvo očkovacích látok proti ochoreniu COVID-19;

87. požaduje lepší výber príjmov a lepší dohľad nad podnikmi vo verejnom vlastníctve; oceňuje počiatočný pokrok v znižovaní daňového dlhu; zdôrazňuje, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na zvýšenie daňových príjmov znížením neformálnej ekonomiky a zlepšením efektívnosti výberu daní, čo by mohlo zabezpečiť viac finančných prostriedkov pre prioritné oblasti vrátane vzdelávania a zdravotníctva;

Životné prostredie, energetika a doprava

88. vyzýva orgány, aby zabezpečili súlad s normami a politickými cieľmi EÚ v oblasti ochrany klímy a životného prostredia v súlade so záväzkami prijatými v rámci Parížskej dohody a so strategickým cieľom dosiahnuť do roku 2050 uhlíkovú neutralitu ako súčasť Európskej zelenej dohody, a žiada Kosovo, aby pracovalo na vykonávaní zelenej agendy pre západný Balkán, ktorá odzrkadľuje priority Európskej zelenej dohody;

89. víta výsledok samitu západného Balkánu, ktorý sa konal 10. novembra 2020 v Sofii v rámci berlínskeho procesu, a naďalej podporuje všetky spoločné iniciatívy na zlepšenie integrácie a dobrých susedských vzťahov v regióne; víta podporu vyhlásenia o zelenej agende, ktoré je v súlade so Európskou zelenou dohodou, a pripravenosť vedúcich predstaviteľov prijať opatrenia a zabezpečiť súlad s príslušnými politikami EÚ, ktoré stanovujú cieľ dosiahnuť do roku 2050 klimatickú neutralitu;

90. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že prevažná väčšina energie v Kosove sa vyrába z uhlia, ako aj nad plánni vybudovať novú uhoľnú elektrárňu; naliehavo vyzýva Kosovo, aby zvýšilo udržateľnosť svojho energetického sektora diverzifikáciou svojich zdrojov energie, bezodkladným odstránením všetkých dotácií v oblasti uhlia, ktoré s tým nie sú v súlade, decentralizáciou výroby energie a prechodom na obnoviteľné zdroje energie;

91. konštatuje, že právny rámec krajiny treba zosúladiť so smernicami EÚ o veľkých spaľovacích zariadeniach a priemyselných emisiách; vyzýva Kosovo, aby vykonalo posúdenie vplyvu medzinárodných noriem na životné prostredie a prijalo opatrenia potrebné na zachovanie a ochranu ekologicky citlivých oblastí;

92. vyzýva kosovské orgány, aby plnili svoj záväzok odstaviť a vyradiť z prevádzky elektrárňu Kosovo A; víta ochotu Európskej komisie pomáhať vláde Kosova v tomto procese finančne aj technicky;

93. pripomína, že pri dosahovaní cieľov v oblasti klímy je kľúčovým faktorom uprednostňovanie a zlepšovanie opatrení v oblasti energetickej efektívnosti vrátane prechodu zo súčasného diaľkového vykurovania založeného na produktoch z uhlia a ropy na systém založený na vysokoúčinnnej kogenerácii a obnoviteľných zdrojoch energie; zdôrazňuje význam boja proti energetickej chudobe;

94. vyjadruje vážne znepokojenie nad pokračujúcou vysokou mierou predčasných úmrtí v dôsledku znečistenia ovzdušia, ktoré spôsobujú emisie presahujúce zákonom stanovené limity pre veľké spaľovacie zariadenia; naliehavo vyzýva kosovské orgány, aby okamžite riešili znečistenie ovzdušia a vypracovali dôveryhodný plán na postupné, nákladovo efektívne vyradenie uhlia; berie na vedomie nedávnu revíziu stratégie pre energetický sektor, ktorej cieľom je riešiť túto problematiku, a vyzýva Kosovo, aby vykonalo svoj národný plán znižovania emisií;

95. nabáda kosovské orgány, aby sa zameriavali viac na presadzovanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia a noriem biodiverzity v súlade s *acquis* Únie, ako aj na informovanosť a vzdelávanie občanov Kosova v oblasti životného prostredia; nabáda Kosovo, aby čo najskôr prijalo zákon o zmene klímy, a vyzýva na bezodkladné vypracovanie a prijatie integrovaného národného energetického a klimatického plánu;

Štvrtok, 2021, marec 25

96. vyzýva Kosovo, aby naďalej zvyšovalo rozsah zberu odpadu, najmä zlepšením triedenia a recyklácie odpadu, zaviedlo opatrenia obehového hospodárstva na zníženie objemu odpadu a riešilo problém nelegálnych skládok, a aby čo najskôr našlo spôsoby zneškodňovania nebezpečného odpadu;

97. vyjadruje znepokojenie nad nízkym množstvom dostupných vodných zdrojov; vyzýva kosovské orgány, aby pri plánovaní vodných elektrární rešpektovali osobitné prírodné a chránené zóny a aby neohrozili udržateľnosť dodávok vody;

98. vyzýva na úplné vykonávanie Zmluvy o Energetickom spoločenstve vrátane vykonávania *acquis* v oblasti štátnej pomoci a úplného otvorenia vnútroštátneho trhu s elektrickou energiou a pokroku v integrácii regionálneho trhu; nabáda k práci na regionálnej prepojenosti a dobudovaní regionálneho trhu s energiou;

99. vyzýva Kosovo, aby vykonávalo dôveryhodné a udržateľné politiky v oblasti verejnej dopravy a mobility na riešenie dlhodobých nedostatkov v infraštruktúre vrátane pravidelných spojov verejnej dopravy do Severnej Mitrovice a všetkých väčších miest v celej krajine;

100. víta prijatie ročného akčného programu IPA na rok 2020 pre Kosovo v celkovej hodnote 90 miliónov EUR a trvá na tom, aby sa finančné prostriedky z nástroja IPA použili okrem iného na podporu zelenej agendy tak, že sa posilní ochrana životného prostredia, prispieje k zmierneniu zmeny klímy, zvýši odolnosť voči zmene klímy a urýchli prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo; požaduje väčšiu transparentnosť a dôkladnejšiu parlamentnú kontrolu finančných prostriedkov pridelených Kosovu a žiada Komisiu, aby lepšie monitorovala využívanie finančných prostriedkov EÚ a nahlasovala akékoľvek zneužitie;

101. vyzýva Komisiu, aby prostriedky z nástroja IPA III zamerala okrem projektov v oblasti infraštruktúry na prebiehajúcu demokratickú transformáciu Kosova, a to najmä vzhľadom na pretrvávajúce problémy s investičnou klímou, absorpčnou kapacitou a environmentálnymi normami v Kosove;

102. žiada, aby budúci nástroj IPA III obsahoval stimuly aj podmienenosť; považuje za nevyhnutné, aby nástroj IPA III podporoval ďalšie posilňovanie základných hodnôt a dobrej správy vecí verejných a aby sa nepoužíval v prípadoch, keď dôjde k systémovému ohrozeniu záujmov a hodnôt Únie; domnieva sa, že zásada reverzibility prístupového procesu podľa novej metodiky by sa mala jasne odrážať aj v predvstupovom financovaní; opakuje, že rozsah finančnej pomoci by mal zodpovedať cieľu európskej perspektívy Kosova;

o

o o

103. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie predsedovi Európskej rady, predsedníčke Komisie, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov a prezidentovi, vláde a parlamentu Kosova.
